

Newsletter+

DECEMBER 2015

Robo HORŇÁK

Viki JANOUŠKOVÁ

Patrícia JARJABKOVÁ

Miloš JANOUŠEK

Ivana MOLNÁROVÁ

Ticho & spol

V úvode sa bez toho zrejme nezaobídeme. Je úplne nepodstatné, pre čo sa rozhodnete – športovať, učiť sa, alebo jednoducho stať sa lepším a vnímavejším k svojmu okoliu. Meniť korýtká našej mysle, vžitú železnú košeľu a osvedčené modely správania sa, nie je jednoduché. Spravidla sa nedostaneme ani k definícii otázky, či je to vôbec možné a potrebné. Prečo aj. Veď chýba motív. Externé zrkadlo. Našťastie, toto externé zrkadlo nám spoločnosť, rodina a priatelia (aj my sami sebe) každým rokom nastavujú v období Vianoc. Vraj je vhodná doba na bilancovanie, prehodnotenie, nové výzvy a uhladenie vecí nedoriešených. Rozhodne to nie je ľahké. Ani úspech nie je zaručený. Prvotný protitlak sa však dá prekonať. Aj vydržať. Že to nie je ľahké? Zrejme ani trváčne? Na tom predsa nezáleží. Ľudstvo nie je výnimočné svojou poučiteľnosťou a neopakovaním chýb. Ale (pre mňa) tým, že ak má cieľ, hoci zabúdi, hoci zahodí flintu do žita, stále a zakaždým vstane, opráša sa a vytrvá. Nevzdá sa.

Josef Tatar

Jednou vetou:
s Robom HORŇÁKOM

...a dážd'

Nová premiéra ...a dážd' je príbehom o druhej šanci. Sú chvíle, kedy by ste si ju sám priali?

Áno, určite

Zmenili by ste podľa Vás chod dejín získaním novej šance?

Dúfam, že nie.

Ako sa vyrovnávate s udalosťami, ktoré by ste najradšej „poopravili“?

Ťažko.

Ktorých dvoch pre Vás výnimočných ľudí by ste zhmotnili, ak by ste dostali túto moc?

Určite by to bol niekto z rodiny.

Akým spôsobom dokážete nadchnúť hercov pre vaše videnie inscenácie a teda konečného obrazu, ktorú uvidia aj diváci?

Neviem... každá odpoveď na túto otázku by vyznela hlúpo.

Čo je pre Vás satisfakciou v práci?

Dobrý pocit spolupracovcov a divácke pozastavenie.

Ako si udržujete a rozvíjate sviežosť ducha?

Spoluprácou s mladými ľuďmi, ktorú chcem stále viac a viac rozširovať... ak budú chcieť.

Jednou vetou: s Viki JANOUŠKOVOU

...a dážd'

Ako diváci prijali ...a dážd'?

Myslím, že sa minimálne zamysleli... A o to tvorcom išlo 😊

Autor inscenácie má u vás tiež premiéru. Aká je vaša spolupráca?

Osobne som sa na inscenácii tvorivo nepodieľala. Videla som len výsledok, no som rada, že sme dali priestor novému mladému autorovi ...

A herecké obsadenie? Dôverne známe tváre, alebo nová garda?

Aj - aj... Teším sa novým tváram a vážim si opätovnú spoluprácu tých, s ktorými máme už dlhodobé dlhodobé tvorivé vzťahy.

V tejto inscenácii sa objaví netradičná rekvizita. Akú má úlohu?

Myslíte trampolína? ... To treba asi vidieť. No myslím, že výtvarník, režisér a herci ju využili skvele! skvele!

„Dá sa nečisté svedomie dookola umývať, až z neho stečie len čistá voda?“

Myslím, že inscenácia na to odpovedá: dá, ak si človek uzná omyl...

Netradičnú trampolínu do inscenácie:

...a dážď

smutno-smiešna groteska o piesni, ktorá putovala časom

vyrobila spoločnosť AXL Sport, za čo im veľmi pekne ďakujeme!

Kompletnú ponuku ich trampolín a žineniek nájdete na webovej stránke:

www.axlsport.trampolina.sk

Spoločnosť AXL Sport nedávno vyhlásila výtvarnú súťaž pre deti a mládež o fantastickú trampolínu AXL v hodnote 3200 EUR!

Viac informácií o tejto súťaži nájdete v informačnom plagáte napravo. Tak neváhajte, súťažte a vyhrajte!

Trampolína ako súčasť scény počas predstavenia

Vyhrajte fantastickú trampolínu AXL v hodnote 3200 EUR!

Ako sa zúčastníť

Deti a mládežníci nakreslia či namaľujú obrázok, alebo vytvoria koláž na tému: "Moja vysnívaná trampolína"

Maximálny rozmer súťažnej práce je A2 pričom na zadnej strane výkresu bude uvedený autor, dátum a kontaktné údaje na inštitúciu, ktorú reprezentuje.

Autorom diela môže byť jednotlivec aj kolektív.

Ceny:

1. miesto: **Trampolína AXL**

Okrem toho všetci účastníci súťaže, ktorých súťažné práce získajú viac ako 100 "páči sa mi to" v 2. kole súťaže získajú zľavu 20% na všetky trampolíny a žinenky od spoločnosti AXL SPORT.

Podmienky súťaže

Súťaž je určená pre reprezentantov (žiaci, členovia klubu/združenia a pod.) inštitúcií, ktoré sa venujú podpore, vzdelávaniu a rozvoju detí a mládeže (súkromné školy, športové kluby a školy, občianske združenia, neziskové organizácie a pod.) na území Slovenskej republiky. Súťaž začína 9.11.2015, uzávierka prijímania súťažných prác je 21.12.2015 a vyhodnotenie 24.1.2016.

Určenie finalistov prebieha v dvoch kolách:

1. kolo - súťažné práce vyhodnotí porota zložená zo zástupcov spoločnosti AXL SPORT a vyberie 20 najlepších prác, ktoré následne publikuje na svojej facebookovej stránke.

2. kolo - o konečnom poradí vybraných prác rozhodne verejnosť hlasovaním na facebookovej stránke organizátora súťaže:

<https://www.facebook.com/axlsport.trampolina>

Trampolínu AXL vyhráva škola, ktorej práca dostane najviac "páči sa mi to" (minimálne však 320).

Súťažné príspevky s označením "Súťaž o trampolínu AXL" posielajte najneskôr do 21.12.2015 na adresu: AXLsport s.r.o., Hviezdoslavova 9/17, 908 41 Šaštín-Stráže

AXL SPORT

Podrobne rozpisané pravidla súťaže a jej štatút nájdete na webovej stránke: <http://www.axlsport.trampolina.sk/index.php/sk/sutaz>

Schválne. Ruky hore, kto ju vidí prvý krát....? ☺
Áno-áno.

Paťa

JARJABKOVÁ

Stigmatizovaná dlhoročným pôsobením na obrazovkách televízie, ikona jednej generácie a vždy usmiata šarmantná dáma.

Síce sa z očí veľkého publika dávno vytratila, mnohí si na ňu radi spomíname. A na Kuka. Paťa však určite nezostala mimo obecnstva a nečinná. Práve naopak. Cielene a s láskou sa naďalej stará o deti a rovnako aj o dospelých. S mentálnym hendikepom. V týchto dňoch sa chystá na dosky divadla TICHŤO a spol. s novou inscenáciou s hercami/nehercami z Prímy.

S čím sa Vám spájajú Vianoce?

Hm ☺ - s vôňou. S vôňou Diavy. Doteraz to mám rada lebo, keď sme boli malé, robili sme, teda najmä mamička, veľké vianočné upratovanie, a keď to už voňalo Diavou – to už sme sa blížili k ďalšej vôni. Vianočných vanilkových rožtekov, voni ihličia, voni celofánu, lebo niektoré darčeky boli v celofáne... to boli časy môjho detstva.

Vianoce sú aj o vyššej vnímavosti a starostlivosti o okolitý svet. Vy sa ste vnímavá voči mnohým ľuďom. Akou cestou sa to vracia Vám?

V úsmevoch, vďačnosti, pevných stiskoch rúk. Ľudia ma poznajú, a tak aj reagujú. Najčastejšie pozitívne, s radosťou. Cítim, či sú voči mne otvorení alebo sa zatvoria a stiahnu rolety.

Stále Vás ľudia spájajú s televíziou, alebo Vás vnímajú v súčasných reáliách?

Televízia bola súčasťou môjho života veľa rokov – pre deti som pracovala 20 rokov a potom som ešte moderovala a spolupracovala pri programe pre ľudí s rôznymi zdravotnými a sociálnymi problémami, takže to bolo možno spolu aj 30 rokov! Takže s televíziou isto viac – ale už vedľa, že ma nájdú inde, a že im viem pomôcť aj s ich realitnými potrebami.

Pred týmto rozhovorom som si začal viac všímať mentálne znevýhodnených ľudí. Vidím dva opakujúce sa modely: hysterické dieťa s hysterickým rodičom, vs. rozvážny rodič s umierneným dieťaťom. Je to iba náhoda?

Myslím, že keby ste vnímali akékoľvek deti, asi by ste videli tieto dva modely. Deti sa opakujú po svojich vzoroch a tiež vysielajú to, čo dostávajú. A deti s postihnutím sú len viac bez zábran – ťažšie sa ovládajú, a tak sú ešte úprimnejšie.

Deti nás vnímajú aj na základe našich prejavov a neverbálnej komunikácie. Ktoré z výchovných metód považujete za efektívne, s čím máte dobré skúsenosti?

Nuž asi najdôležitejšie je dávať dôveru – aby dieťa vedelo, že ho bezhranične ľúbime, ale zároveň mu ukazovať hranice, ktoré si my ľudia stanovujeme. Pochvala radšej ako trest a hlavne humor – ten asi pomáha pri všetkom...

Cukor a bič je snád' prežitok doby a prechádzame na samostatné kritické myslenie. Spoločnosť je však stále značne zameraná na odmenu za sociálne žiaduce prejavy a odmietanie tých nežiaducich. Čo môže byť mostíkom medzi týmito prístupmi?

Poznanie. Poznávať a pýtať sa, rozoberať to a diskutovať o veciach medzi sebou... nie je hanba sa pýtať.

Ak mám mentálne znevýhodnené dieťa, ako mám efektívne zvládať jeho emočné výbuchy?

Ja myslím, že vždy by to malo byť o láske, pri každom emočnom výbuchu. Výbuch štartuje energiu a my, ak máme silu to vidieť takto racionálne, zamyslieť sa v tom okamihu a odosobniť sa od toho výbuchu – s poznaním, že to je vlastne volanie o pomoc – tak vieme tú emóciu upokojiť a zmeniť na pokoj, pohodu, či výbuch smiechu, výskok, ale nie vždy sa to podarí... teraz sa mi takto veľmi ľahko múdro hovorí ☺

Je vlastne potrebná cielená regulácia nálad a fyzických / psychických prejavov?

U nás to dosť funguje – ak vieme vyhodiť tú výhybku k radosti, humoru, tak sa dá veľa.

U Vašej dcéry Mišky ste to zistili keď mala 3 roky. Dovtedy sa tieto známky neprejavovali?

Miška ako malé dieťaťko mala zdravotné problémy s vykíbeným panvovým kĺbikom, to sme liečili, a tak jej vývin sa prirodzene spomalil a odrážal jej situáciu. Okrem toho bola to veľká štebotka, ako hovorí jej pani doktorka, „klamala telom“.

Mentálne znevýhodnených už z definície považujeme za hendikepovaných len preto, že majú vlastný svet. Prečo sa tak veľmi snažíme prispôbiť ich našim sociálno - spoločenským normám?

Lebo sme málo tolerantní. V rozvinutých krajinách je postavenie ľudí s postihnutím omnoho rovnoprávnejšie.

Do akej miery zvláda každodenný život Miška? Čo by dokázala absolvovať bez Vás?

Miška má svojich osobných asistentov a vďaka nim mnohé veci, ktoré nezvládne celkom sama, robí s ich podporou. Je to práve o tom, nerobiť všetko za ľudí, ktorí to nevedia, ale spoznávať ich možnosti, schopnosti, ich túžby a silu dosiahnuť to, po čom túžia – aspoň do tej miery, ako to dokážu – aj keď s našou podporou. Moja úžasná priateľka a učiteľka – psychologička Soňa Holúbková hovorí: Ak chce byť kozmonautom, urobme všetko preto, aby sme mu jeho sen splnili. Možno nepoletí do vesmíru, ale môžeme si s ním o ňom čítať, chodiť do hvezdárne, spoznávať ten svet, dať mu to.

Skúsme priblížiť prežívanie stimulu. Vidím na ulici rozhovor dvoch ľudí, usmievajú sa, občas zľahka dotknú. Vidím a dokážem predikovať z tejto situácie isté závery a „zaknihovať“ to v mozgu, aby mi okolitý svet dával zmysel. Čo však v takejto chvíli vidí Vaša Miška?

To je asi otázka na Mišku. Myslím, že veľmi dobre vie vycítiť, pochopiť a spracuje si to podľa svojho vnútra, možno inak, ale to je práve na tom zaujímavé.

Aj tento rok uvidíme v TICHU a spol. inscenáciu Princ, kde si? Kolkí ročník existencie divadelného združenia Stopy snov to už bude?

Princ, kde si? je naša piata inscenácia a pomaly sa pripravujeme na ďalšie vyzliekanie z kože – lebo každé jedno z našich predstavení, je také otváranie nových trinástych komnát.

Vystupujú stále tí istí herci-neherci?

V podstate áno – niektorí odídu, iní prídu, ale jadro ostáva.

V tejto inscenácii môžu veci vypáliť rôzne. Aj improvizujete?

Vždy treba počítať trochu aj s tým.

Prečo ste začali s projektom Stopy snov?

Najprv bolo čosi. Vlastne ČOSI. Lebo Viki Janoušková ma oslovila, či by sme nevymysleli v TICHU niečo spolu a ja som sa priznala, že túžim skúsiť robiť divadlo s ľuďmi s postihnutím. Lebo to čo som občas na rôznych vystúpeniach videla, bolo niečo, čo podľa mňa týmto ľuďom robilo medvediu službu. Tlačili ich do infantilnosti, do trápnosti a bolo mi to vždy skôr ľúto... Ale hovorila som si, že nemám právo kritizovať, kým sama neskúsim, aké je to ťažké.

Nemala som skúsenosť, Viki tiež nie, tak aby sme tej odvahy nabrali viac, požiadali sme o podporu aj Miloša Janouška. Začali sme sa stretávať a hovoriť o tom. Potom sa ma Viki opýtala, či viem o takej skupine ľudí, ktorí by to divadlo aj chceli skúsiť, vedela som ihneď! Poznala som veľa zariadení, ale DSS Prima - jej pedagógovia boli v práci výnimoční.

Podporujúci, odvážni ísť do nových aktivít, ktoré by týmto ľuďom, čo denne chodia do ich zariadenia, pomohli posunúť sa ďalej. A samotní klienti? Nemám rada to slovo, dnes hovorím naši herci, ale vtedy to ešte herci neboli, prišli do divadla prvý raz a priestor sa im zapáčil, chodili sme po ňom, počúvali ako vŕzga, spoznávali ho. Blížili sa Vianoce, a tak vzniklo prvé také vystúpenie, Miloš Janoušek + Viki + Ja + DSS Prima: Paťa a pastieri.

Všetkým sa to zapáčilo, že chceli pokračovať, a tak sme prizvali na spoluprácu herečku Dašku Rúfusovú, psychologičku Janku Račkovú, dnes Vyskočilovú a prišla druhá premiéra - Stopy snov a podľa toho predstavenia sme sa aj nazvali. A naše divadelné zoskupenie si tie sny veru aj plní.

Čo Vám dal / vzal?

Čo mi tento projekt dal? Dal mi radosť, dal mi energiu, dal mi vieru, že toto je tiež jedna z ciest ako komunikovať a otvárať dvere do nových svetov a snov. Naše predstavenia sú výsledkom spoločnej práce, takže sme sa museli veľmi citlivo preberať mnohými témami, túžbami, a v tomto bolo asi najdôležitejšie vedieť uchopiť to všetko a poskladať do konečného tvaru. To dokázala jedinečným spôsobom Viki, ktorá chodila na naše skúšky, kde sme sa hrali, improvizovali, skúšali rozvíjať rôzne témy a ona si zapisovala, zbierali sme pre ňu zaujímavé výroky, názory našich hercov. Viki z toho všetkého navliekala a skladala akoby z perličiek ten celý náhrdelník až kým to necvaklo a bolo to celé!

Čo si ešte cením je, že vďaka tomuto projektu som stále spojená s divadlom, hoci len jemným pradienkom, ale stále tu je. A to je pre mňa veľmi vzácne.

A čo vzal?

Viete, že ani neviem?

Ako by ste pomenovali prínos pre hercov?

Každý človek, keď na niečom systematicky pracuje, tak ho to mení, posúva, vylepšuje. Naši herci pracujú v divadle naplno. Vkladajú sa do toho celou svojou bytosťou, a tak ich to aj bytostne posúva. Sú samostatnejší, sú zrelší, veria si omnoho viac, komunikujú! (Na začiatku niektorí takmer nehovorili.) A v priestore! Úžas! Robia veci, ktoré ako hovorí náš terajší režisér Robo Horňák, sú náročné aj pre jeho študentov na konzervatóriu. Dnes sú to už celkom iní ľudia a mrzí ma, že sme nemali kameru a nezbierali sme si tú cestu, lebo to by bolo iné kino! Myslím, že to naše "divadlovanie" posúva aj ich okolie, ich rodiny. Lebo témy, ktoré spolu riešime, sú témami ich života - keď sme sa venovali emóciám - hnevu, smútku, odporu, radosti, strachu, atď., veľa sme sa o tom všetkom rozprávali a mnohé veci si naši herci možno mohli skúsiť a dovoliť po prvý raz. Slobodne a bez následkov, lebo sme v našom bezpečnom divadelnom priestore, kde môžeme ako herci skúšať čokoľvek. Ich rodičia sú často prekvapení a tiež hrdí a myslím, že po prvom predstavení takýto pozitívny pocit mnohí rodičia pocítili vari po prvý raz. Netušili, čo všetko ich deti dokážu! Ak ich aj vďaka tejto skúsenosti z "divadlovanie" podporujú aj v ich osamostatňovaní sa v reálnom živote, tak to je to, po čom som túžila.

Ako by ste pomenovali prínos predstavenia pre divákov?

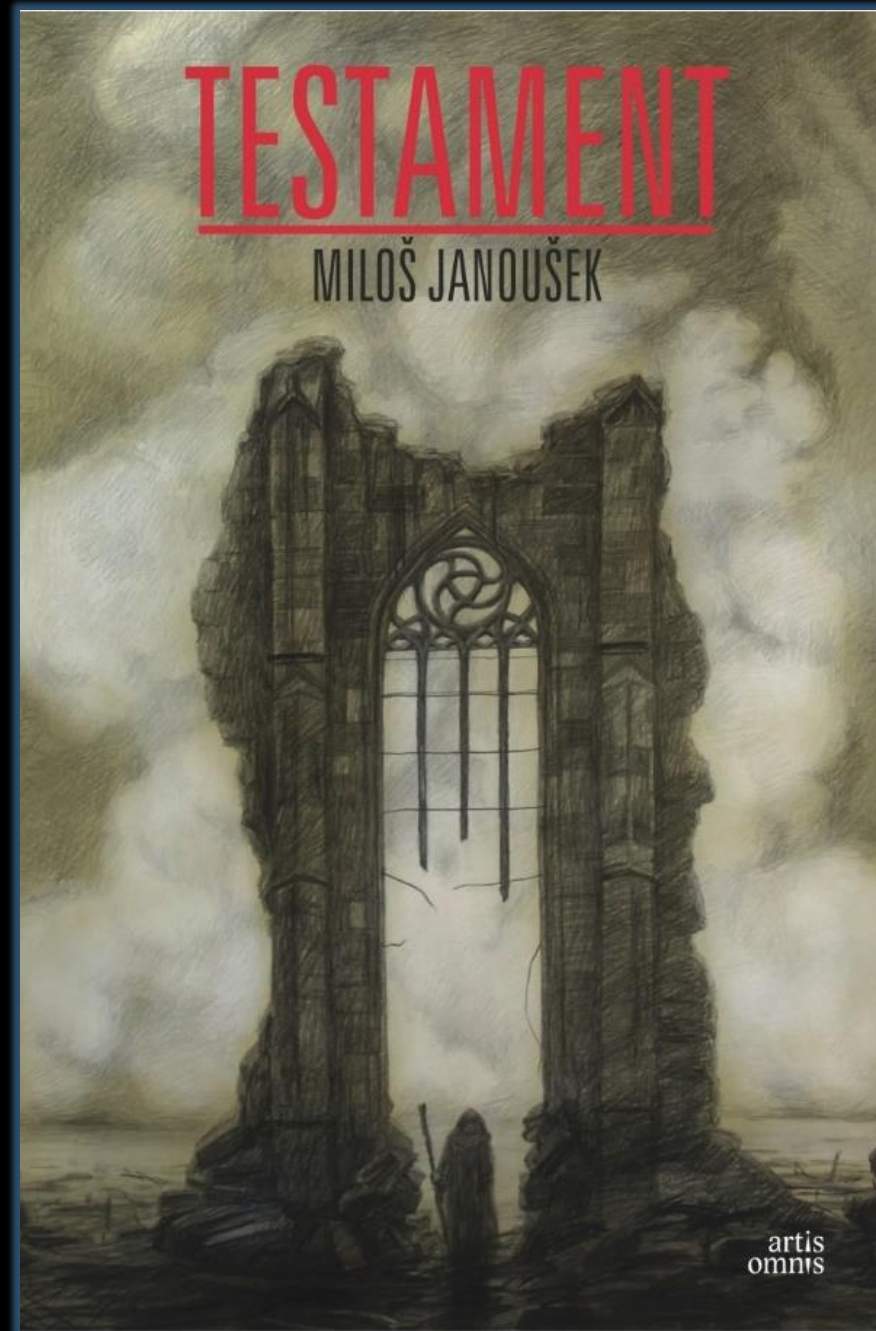
Pýtame sa po predstaveniach na ich názory, pocity, postrehy, zaujímajú nás ich reakcie a radi sa ešte na chvíľu posadíme a komunikujeme s divákmi. Mnohí sú dojatí, ale to je asi normálne, a preto mám radosť, že pri poslednom predstavení je veľa smiechu - to je super! Mnohí diváci zažijú také divadelné stretnutie po prvý raz a myslím, že pre mnohých je to - ako keby im niekto zobral dušu do čistiarne...

Naše knižné novinky

MILOŠ JANOUŠEK Testament

Známy pesničkár, dramatik a publicista **Miloš Janoušek** prichádza po niekoľkých rokoch opäť s novou knihou. Pod názvom Testament mu tento rok vo vydavateľstve Artis Omnis vyšla zbierka sci-fi, mystery a fantasy poviedok a ukazuje ďalšiu, doteraz málo známu podobu jeho mnohostrannej tvorby. Aj to, čo sa na prvý pohľad môže javiť ako priamočiary čierny humor či ironická paródia, v sebe skrýva prvky napätia, tajomna, mystiky a absurdity...

Knihu Testament si môžete zakúpiť v pokladnici Divadla Ticho a spol. hodinu pre každým predstavením alebo objednať prostredníctvom knižného e-shopu (Martinus.sk) alebo na adrese tichoaspol@gmail.com

Ticho & spol

Divadlo Ticho a spol.
odtlačok na duši divákov a tvorcov.

2010 - 2015 pletenie prerazprávanie príbehu divadla s fotografiami a odbornou štúdiou

TICHO a spol. odtlačok na duši divákov a tvorcov

Pri príležitosti 5.výročia svojho vzniku, vydalo Divadla Ticho a spol. pod vedením Viki Janouškovej reprezentatívnu publikáciu. Jedinečné prerazprávanie príbehu divadla s rozhovormi hercov, tvorcov, fotografiami a odbornou štúdiou.

"Naša generácia okolo 50-tyky a po nej, má zafixované „ticho“ v spojení „byť ticho, mlčať, keď sa deje bezprávie“. Zúžili sme si tento tak farebný a podstatný fenomén... My ho však považujeme za jeden z najpodstatnejších pri uchovaní vnútornej rovnováhy človeka, jeho tvorivosti, ale aj pri scitlivovaní sa voči impulzom druhých. A tak sme sa rozhodli zvoliť pre priestor, ktorý zakladáme názov Ticho a spol. ... teda aj s neodmysliteľne ironickým odkazom na našu „podnikateľskú dobu“ a miesto nezávislého divadla s nezávislým divákom v nej..." – hovorí umlecká riaditeľka Divadla, dramaturgička a autorka Viki Janoušková.

"Pohľad späť na uplynulé roky sa existencia Ticha a spol. (2010) a Platformy nezávislých divadiel (2013) – Prešporské divadlo, zoskupenie Med a prach a Stopy snov – začína formovať do obrazu akéhosi profesionálneho divadelného laboratória pomenovávajúceho svoje špecifické témy a hľadajúceho vysoko svojské divadelné prostriedky či postupy. No zároveň je však z tohto obrazu nášho divadelného priestoru cítiť otvorenosť každej pozitívnej a hodnotovej tvorivosti. 10 x 10 metrov čierneho divadelného priestoru spája viacero našich lások: komorné divadlo, pesničky od folku k bluesu, literatúru od dokumentárnej hry cez poéziu až k dráme, od poviedok ku grotesknej feérii, a to všetko na 10 x 10 metroch v interakcii s divákmi!" – dodáva v úvode publikácie Ticho a spol. - jej zostavovateľka Viki Janoušková.

V priestore Divadla Ticho a spol. vzniklo za 5 rokov (2010-2015) existencie - 19 nových inscenácií, odohralo vyše 360 predstavení, koncertov, výstav a iných eventov, ktorých sa zúčastnilo viac než 12 850 divákov. Okrem toho sa Ticho a spol. i divadlá Platformy zúčastnili mnohých festivalov a zájazdov...

Knihu **Ticho a spol. odtlačok na duši divákov a tvorcov**, vydalo Divadlo v roku 2015 pomocou sponzorov a dobrovoľných darcov vo vlastnom náklade. Kúpiť si ju môžete v pokladnici Divadla hodinu pred predstavením, alebo objednať prostredníctvom internetového knižného e-shopu (Gorila.sk, Martinus.sk) alebo mailom - tichoaspol@gmail.com.

MILOŠ JANOUŠEK: (Nielen) pesničkárska scéna alebo stopy vedú do Ticha

Keď sme pred piatimi rokmi s Viki Janouškovou uvažovali nad dramaturgickou koncepciou nového priestoru (v tom čase ešte len vznikajúceho) divadla TICHŮ a spol., od začiatku nám bolo jasné, že hudba bude jedným zo základných pilierov novej scény.

Viedli nás k tomu spomienky z Divadla u Rolanda, kde sme obaja kedysi začínali, ale aj skúsenosti z Divadla a.ha, kde sme roky existovali a pracovali a na ktoré sme - vedome aj podvedome - nadväzovali. Koniec koncov o hudbe ako nezastupiteľnom vyjadrovanom prostriedku a o piesni, ako sprostredkovateľovi posolstva, vedeli svoje už naši predchodcovia, otcovia malých javiskových foriem.

Rovnako však bolo jasné aj to, že malý priestor 10 x 10 m v prízemí obytného domu neumožní usporiadať hlučné rockové koncerty a že nie je ani miestom pre súboje decibelov. Ale o to ani nešlo - skôr naopak. Nová koncepcia akustickej, alebo prevažne akustickej hudby, ktorá by tu mala dostať priestor, umožňovala naplniť prvotnú ideu Ticha - ako prostriedku a zároveň mediátora komunikácie.

Stála folk-bluesová scéna

Tak akosi vznikla myšlienka vytvorenia Stálej pesničkárskej scény v priestoroch Divadla TICHŮ a spol. Koniec koncov pesničkári, vo väčšine prípadov autori hudby, textov, aranžéri aj interpreti zároveň, dokonale spĺňajú všetky atribúty pôvodnej tvorby, ktorá mala byť jedným z nosných prvkov dramaturgie nového priestoru.

Pesničkárska scéna sa hneď od začiatku rozbehla v dvoch paralelných líniiach – folkovej a bluesovej. V spolupráci so Slovenskou bluesovou spoločnosťou a v dramaturgii jej tajomníka Paľa Sojku, ktorý mal na starosti bluesovú líniu, sa striedali folkoví a bluesoví pesničkári vo frekvencii 2 až 3 koncerty mesačne. Bluesmeni svoju líniu koncertov nazvali až nečakane poeticky – Stopy vedú do Ticha. Táto koexistencia oboch príbuzných žánrov na jednej scéne sa ukázala ako prospešná a vzájomne inšpirujúca.

Slovenská špička a ďalšie štýly

V priebehu rokov v TICHU a spol. vystúpili celá špička slovenského folku a blues, ako napr. Ján Litecký-Šveda & Víťazný traktor, Jednofázové kvasenie, Veteráni zo Salón Doré, Juraj Dura Turtev, Trojka Zuzany Homolovej, združenie pesničkárov Slnovrat, Soňa Horňáková, Sanyland, Zuzana Suchánková, Marián a Martin Geišbergovci, Peter Janků, Grapefruit(death), Prešporok, Boky citom, Romanika, Sitra Achra, Edo Klena a Klenoty, Bonzo Radványi & Ivan Tomovič, Juraj Schweigert & The Groove Time, Second Band, Števo Šanta a Ostrov, Metelica, Pathetic Hypermarket Band, Sklo, Slide & Udu, Martina Javor a Band, Milan Konfráter a mnohí ďalší.

Pretože v pesničkárskom žánri sa časom ukáže každá priehradka pritesná a zbytočne limitujúca, v ďalších rokoch sa toto pôvodne folkovo-bluesové spektrum rozšírilo aj na ďalšie štýly a hudobné oblasti. Aj keď pesničkárska výpoveď ešte stále zostávala prvoradým kritériom voľby, výber sa už zďaleka nezužoval len na folk a blues, ale obsiahol aj pesničkárov z ethno/world music, novej akustickej hudby, alternatívy a ďalších hudobných vetví a foriem (Duo Shady, Robert Pospíš a Martin Sillay, Maok, Andrea Bučková a i.).

Zahranické hviezdy

Okrem toho sa popri slovenských interpretoch na scéne divadla TICHŤO a spol. čoraz častejšie začali objavovať aj zahraniční sólisti a skupiny (bretónsko-slovenskí Roc'hann, Alec Carter a Akelek Blues Band /GB/, Dagmar Andrtová Voňková /CZ/, Václav Koubek /CZ/, Květy /CZ/, Angus Roxburgh /GB/, Půljablkoň /CZ/, Pepa Nos /CZ/) Komorný charakter scény spolu s profesionálnym zázemím divadla TICHŤO a spol. predstavoval (a stále aj predstavuje) ideálny priestor aj pre náročnejšie umelecké projekty, v rámci ktorých sa piesne a poézia stávajú rovnocennými partnermi. Blízkosť, doslova až fyzický kontakt diváka s hudobníkom dodáva umeleckej výpovedi osobitnú naliehavosť a profesionálne technické zázemie zas podčiarkuje jej presvedčivosť.

Takto boli realizované projekty ako napríklad audio-vizuálne pásmo Piate ročné obdobie Mariána a Martina Geišbergovcov a skupiny UMK, Šamorínske verše Juraja Turteva alebo čítanie poézie Judity Kaššovicovej a írskoho básnika a prekladateľa Johna Minehana. Svoje miesto v dramaturgii TICHŤA a spol. majú aj alternatívne programy – strhujúcim zážitkom bol napr. večer alikvotného a hrdelného spevu (Juraj Turtev, Rami Shaafi /GB/, Mark Brogli /Švajčiarsko/), ale aj sugestívna Musica Medica (Rami Shaafi a Boris Čellár) alebo NE:BO:DAJ žilinského skladateľa Jula Fujaka.

Cafe Session

A keďže TICHŤO a spol. je stále predovšetkým divadelný priestor, v sezóne 2014/2015 hudobné spektrum klubu obohatil nový cyklus, zvaný Cafe Session. V rámci neho sa v skutočnom improvizovanom session, zaujímavým a divácky atraktívnym spôsobom skĺbilo divadlo a hudba, keď na doskách, ktoré znamenajú svet, vystúpili herci a zároveň aj muzikanti Paľo Plevčik, Dano Heriban, Jana Lieskovská, herci Prešporského divadla a ich hostia Marek Wolf, Borek Sedlák a Robo Mikla.

Vraví sa, že skutočný hudobník nemusí dokazovať svoje majstrovstvo rýchlosťou prstov a množstvom odohratých nôt, ale skôr umením niečo nevysloviť, nedopovedané naznačiť, vážiť si chvíľe ticha. To muzikanti, pre ktorých sa TICHŤO a spol. stalo často takmer domovskou scénou a ktorí si vážia možnosť hrať v tomto priestore, vedia a na svojich koncertoch nás o tom presvedčajú.

Sú chvíle, kedy ešte len z diaľky obdivujete to, čo upúta vašu pozornosť. S pokorou na to vzhladate, cítite chvenie a vzrušenie zmyslov, kým prídete k hranici. Buď ju prekročíte, alebo cúvnate. Čaká vás úvodný protitlak, no stačí vydržať a už to... behá samo. Počas celého roka. Popri práci. Na Štedrý deň. A rovnako aj popri plnom úväzku manželky a dvojnásobnej mamy.

Ivana MOLNÁROVÁ

Výkonná riaditeľka spoločnosti Profesia o tom vie svoje. A nenechá si to iba pre seba 😊

Ste (aj) bežkyňa. V Profesii ste namotivovali mnohých ľudí pre beh. Spájali ste to v začiatkoch s príležitosťou budovania tímu a vzťahov v práci?

Určite áno. Začala som si uvedomovať veľa spojitostí medzi behom a manažovaním. Nájde sa tam veľa spoločných vecí. Pri behu si hlavne prečistíte myseľ. Keď človek príde z práce domov, má za sebou náročný deň, určite pomôže, keď si ide na hodinku zabehať. Potom má úplne iný pohľad na veci. Aj prostredníctvom behu získam nadhľad a nový pohľad na veci. A to mi v mnoho veľmi pomohlo.

Počas behu teda riešite The Big Picture?

Taký úplne že Big Picture. Alebo spôsob, ako si vypustiť hlavu. Najradšej behám v prírode, kde je čerstvý vzduch a práve tam získavam kopec nápadov.

Čo už máte ako bežkyňa za sebou a kam sa chystáte?

Minulý rok ma veľmi zaujal práve polmaratón vo Viedni a rada by som si niečo podobné zopakovala. Rada by som sa zúčastnila ČSOB polmaratónu. Rovnako ma láka aj maratón, ale nechám si však poradiť aj trénerkou, ktorá mi odporúča ešte rok počkať. Veľkú rolu v behaní zohráva psychika a to, ako sa človek nastaví. Maratón je pre mňa veľká výzva, predsa len 40- 42 kilometrov, 3 hodiny sama so sebou... Pri behu mi častokrát pomáha aj hudba, ktorú si nosím so sebou, keď už musím myslieť na niečo iné.

Beháte podľa toho, ako to cítite?

Áno, behám podľa toho, ako to cítim. Aj keď mi tréneri odporúčajú pás alebo beh podľa frekvencie, neobľubujem to. Behám vyslovene pocitovo, to znamená koľko sa mi v danej chvíli chce. Po posledných pretekoch vo Viedni som pocítila, že už nemám takú chuť pretekať. Potom som si nechala dva týždne behania iba pre seba, bez tréningov.

Pred časom u Vás nastúpila aj fyzická slabosť...

To bolo zapríčinené zmenou stravy, kedy mi kleslo železo. Teraz som však späť vo forme a v pohode behám.

Bežci milujú prvý sneh, keď sa behá ako na perinke. Už o pár dní sa snehu opäť dočkáme a rovnako aj Vianoc. Čo vlastne pre Vás osobne znamenajú Vianoce? O čom sú?

Vianoce sú čarovné. Mám dvoch chalanov - síce už dospelých, ale pre mňa sú však Vianoce o tom, že sa stretne celá rodina. Nie je to o darčekom, ale o tom, že sa človek konečne zastaví a zdieľa s rodinou oveľa viac vecí. Teraz je to aj o behaní ☺ Počas Vianoc mám viac času, môžem vybehnúť kedy chcem a potom si človek viac uvedomuje, ktoré veci v živote sú pre neho najdôležitejšie. Je to o láske v rodine.

Vianočný kapor teda počká? ☺

Samozrejme.☺ Veď počas Štedrého dňa prebiehajú také úžasné preteky... Deň predtým si všetko pripravím. O dvanástej sú väčšinou preteky, idem si zabehať a potom si už užívam večer. Nie som stresový typ, ktorý keď nebude mať niečo upratané alebo niečo na 120% nachystané, tak robí okolo toho paniku. Ja si to viem celkom zorganizovať a nájdem si čas aj na beh na Štedrý deň.

Čiže, ak sa niektorý manžel chce zbaviť stresov, pošle manželku behať?

Určite áno, ☺ povedala som si, že nikdy nechcem zažiť stresy. Pochádzam z východu a niekedy bolo zvykom, že v domácnosti muselo byť všetko tip top pripravené. A ja som si povedala, že u nás doma si vytvoríme iné Vianoce, bez zbytočných stresov. Som pravý opak – vianočný čas si máme užívať spoločne. Keď nebude niečo povysávané, tak čo sa stane?

Kde zvyknete tráviť Vianoce?

Striedam sa s bratom. Každý druhý rok som na striedačku v Bratislave a Humennom.

Počas sviatkov sme viac vnímaví ku svojmu okoliu, sme viac empatickí. Prečo sa to deje iba počas Vianoc a nie počas celého roka?

Rovnako aj ja sa nad tým zamýšľam. Tiež rozmýšľam nad tým, čo je vlastne zmyslom a hodnotou nášho života. Snažím sa veci riešiť z pozitívneho pohľadu, s láskou, brať ľudí, akí sú a nehodnotiť ich. Podľa mňa je to veľmi dôležité. Každý má svoju životnú rolu, životnú úlohu a cestu a je potrebné to akceptovať. Myslím si, že je tiež veľmi dôležité vedieť vcítiť sa do pohľadu iných. A prečo sa to deje práve v tomto období? – Možno je to tým, že sa to viac prízvukuje v médiách a v našom okolí. Ľudia ako keby bilancovali v tomto období o niečo viac, stretávajú sa so známymi. Čo ma však zaráža je, že v nákupných centrách je to stále viac a viac o konzume, ako o hodnotách. Kedy sa to zmení v ľuďoch, že Vianoce nie sú o darčekom, o materiálnych veciach, ale o tom duchovnom?

Nehodnotiť ľudí? Nie je to aj o tom, že ak spoznáme človeka, jeho „ohodnotenie“ nám napomáha pri spoznaní osobnosti, ako k nemu pristupovať, ako s ním spolupracovať?

To určite áno, ale nie je dobré, keď sa s nimi snažíme za každú cenu porovnávať. On má to, on má hento a ja to nemám. Podľa mňa to je prvý predpoklad toho, že nie som hodnotovo zrovnaný so sebou. Možno očakávania od iných ľudí sú niekedy náročné, a potom sme sklamaní, keď sa očakávania nenaplnia. A preto je dobré zamyslieť sa nad tým, že každý má svoju cestu. Nevieime sa vžiť do hlavy toho druhého človeka. Každý má svoju pravdu, životnú rolu a tiež každý je úplne iný. Aj u nás – v Profesii – je pre mňa dôležité, aby som chápala podmienky, že ľudia majú hypotéky, malé deti, obmedzený rozpočet. Častokrát to však nedokážem posúdiť, preto sa snažím vcítiť do ich myslenia a zistiť, čo vyvoláva ich správanie. Treba ich povzbudiť a nechať im priestor, viac sa ich snažiť chápať.

Keď sme členom spoločenstva rôznych pováh a charakterov, akým spôsobom sa dá táto rôznorodosť stmeliť?

Úlohou je nájsť spoločnú motiváciu, za akým cieľom ideme, kam chceme firmu alebo spoločný cieľ posunúť. Každý musí poznať svoju úlohu v tíme. Najväčšie nezhody vznikajú, keď nie sú presne rozdelené kompetencie a zodpovednosti a potom si ľudia myslia, že im niekto niečo berie. Minulý mesiac som napríklad prezentovala stratégiu firmy na ďalšie dva roky, aby mali ľudia jasnú predstavu kam smerujú. Potom sa ľahšie hľadajú motivácie v tíme. Každý máme iné myslenie a treba o tom komunikovať.

Čo v prípade, ak je to mimo firmy a jednotlivé spoločenstvá musia koexistovať v spoločnom priestore?

Otázkou je, ako je nastavená kultúra v spoločnosti.

Naše názory a hodnoty sa formujú v ranom detstve - čo je dávna doba. Stáva sa Vám, že sa z času na čas zastavíte a prehodnotíte Vaše doterajšie názory a hodnoty?

Určite je dôležité, aby si človek neustále dával spätnú väzbu. Ja som toho názoru, že človek koná najlepšie, ako v tom momente vie. Je dôležité, že ak aj urobil chybu, vie sa z nej poučiť a neopakuje ju. Takto je nastavená kultúra aj u nás. Chyba sa netrestá tak, že sa zamestnanec vyhodí. Dôležité však je, aby sme prijímali chyby a zdieľali ich. Práve tieto chyby sú najzaujímavejšie, aby sme sa z nich poučili. Je veľmi dôležité, aby sa ľudia dokázali poučiť z chýb, vedeli a hlavne nebáli sa priznať si ju. Keď je kultúra nastavená takto, je oveľa ľahšie posúvať sa vpred a nebáť sa experimentovať. Akonáhle je kultúra nastavená tak, že sa zamestnanci boja urobiť chybu, nejdú do experimentov. Práve naopak.

Pre nás Slovákov nie je celkom prirodzené, že spravíme chybu a je to OK...

X-krát sa nám stane, že prehodnocujeme nejaký projekt ktorý nevyšiel a zatvoríme ho. Netreba sa toho báť. Nebáť sa urobiť rozhodnutie a priznať, že to nevyšlo. Je to úplne normálne. Na Slovensku sme naučení možno od detstva, že chyby sú neprípustné, len preto, aby to vyzeralo navonok dobre. A aby to všetci naokolo videli. Hlavne v niektorých regiónoch je to veľmi typické, že čo povedia susedia, čo povie okolie a „Ty si zlyhal...“ Ved' možno 99 projektov nevyjde, ale vyjde ten jeden a veľmi úspešný. Práve mladí ľudia, ak sa im dlho dlho darí a sú úspešní, následne príde prvý pád a nezvládnu to.

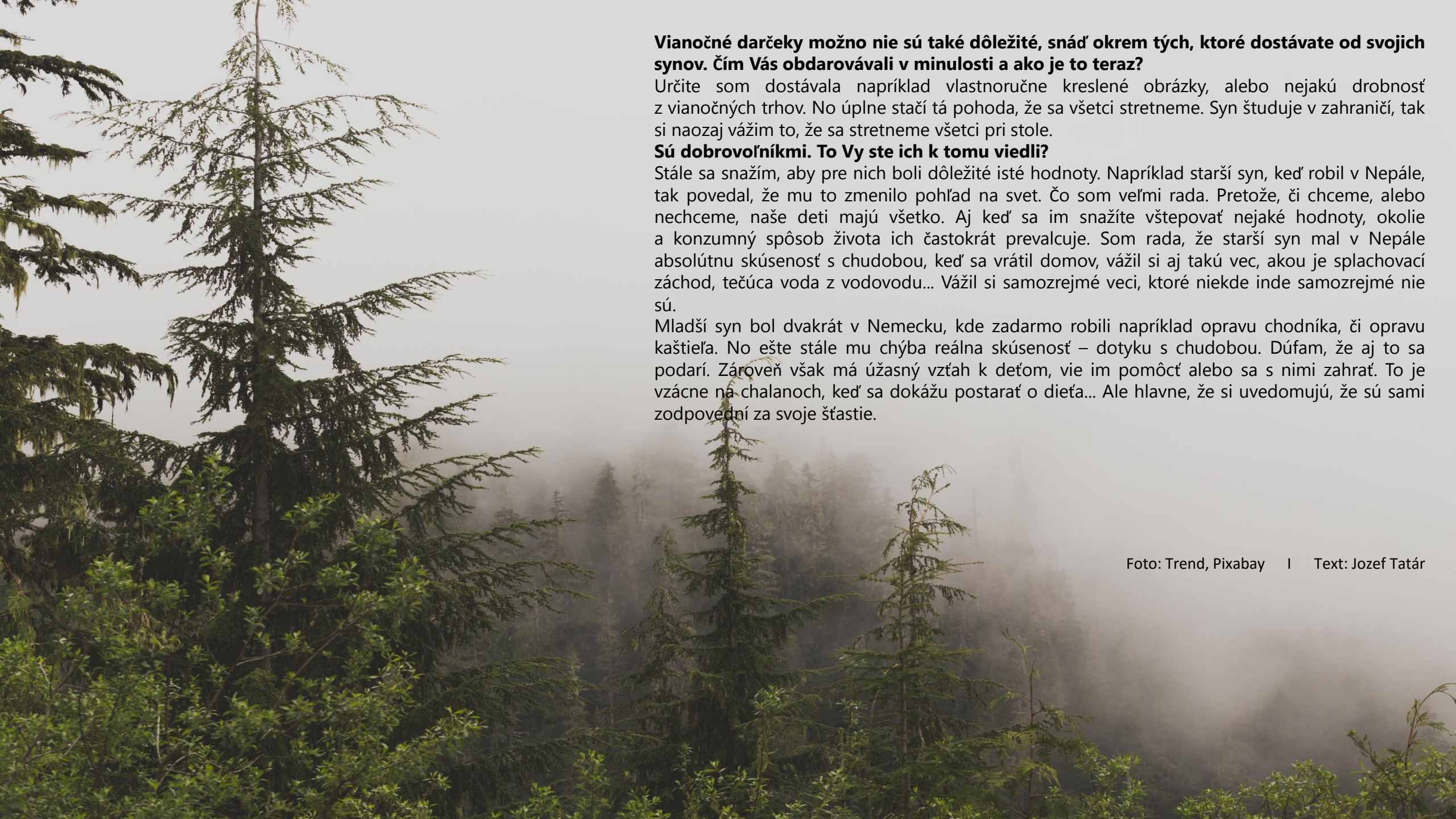
Čo si na ľuďoch všímate ako prvé?

Ako komunikujú. Ako sú vyrovnaní. Snažím sa neposudzovať a hľadať v ľuďoch to dobré. Lebo to je dôležité.

Blíži sa koniec roka, začneme bilancovať. Pochváľte svoj tím. Za čo ste im vďačná?

No bez nich by nebola Profesia Profesiou ☺ Chodia ráno do práce s úsmevom, napriek tomu, že napríklad supportové oddelenie prichádza do kontaktu aj so skutočne zúfalými ľuďmi na online čete, ktorí si hľadajú, no nevedia nájsť prácu. Častokrát robia psychologov online. Sú loajálni. Máme ľudí, ktorí sú tu viac než 10 rokov a pre firmu sú ochotní urobiť čokoľvek. Sú dobrými kolegami, nerobia si podrazy a sú hrdí na Profesiou. Naozaj sa neboja pochváliť, že wow, robia v Profesii. To je asi najväčšie vyznamenanie toho, že kolegovia sú dôležití a vážia si aj zamestnávateľa.

Vianočné darčeky možno nie sú také dôležité, snáď okrem tých, ktoré dostávate od svojich synov. Čím Vás obdarovávali v minulosti a ako je to teraz?

Určite som dostávala napríklad vlastnoručne kreslené obrázky, alebo nejakú drobnosť z vianočných trhov. No úplne stačí tá pohoda, že sa všetci stretneme. Syn študuje v zahraničí, tak si naozaj vážim to, že sa stretneme všetci pri stole.

Sú dobrovoľníkmi. To Vy ste ich k tomu viedli?

Stále sa snažím, aby pre nich boli dôležité isté hodnoty. Napríklad starší syn, keď robil v Nepále, tak povedal, že mu to zmenilo pohľad na svet. Čo som veľmi rada. Pretože, či chceme, alebo nechceme, naše deti majú všetko. Aj keď sa im snažíte vstúpiť nejaké hodnoty, okolie a konzumný spôsob života ich častokrát prevalcuje. Som rada, že starší syn mal v Nepále absolútnu skúsenosť s chudobou, keď sa vrátil domov, vážil si aj takú vec, akou je splachovací záchod, tečúca voda z vodovodu... Vážil si samozrejme veci, ktoré niekde inde samozrejme nie sú.

Mladší syn bol dvakrát v Nemecku, kde zadarmo robili napríklad opravu chodníka, či opravu kaštieľa. No ešte stále mu chýba reálna skúsenosť – dotyku s chudobou. Dúfam, že aj to sa podarí. Zároveň však má úžasný vzťah k deťom, vie im pomôcť alebo sa s nimi zahrať. To je vzácne na chalanoch, keď sa dokážu postarať o dieťa... Ale hlavne, že si uvedomujú, že sú sami zodpovední za svoje šťastie.

Foto: Trend, Pixabay | Text: Jozef Tatár

Ďakovačka

Ticho & spol

© 2015 TICHŔ a spol. profesionálne komorné divadlo, folk, blues, literatúra

Umožnila a editovala: Viki Janoušková

Vymyslel a spáchal: Jozef Tatár

Foto: Juraj Starovecký, Týždenník Trend, Lucia Doubravová, Aljanž Velički, Jana Hrdličková, Martina Jakubcová

Online predpredaj vstupeniek interticket.sk a ticketportal.sk

Predpredaj je zľavnený.

Kúpiť si lístky osobne: Ticketportal - [predajné miesta](#)

Pokladňa divadla: 1 hodinu pred predstavením.

Sídlo: TICHŔ a spol, Školská 14, 811 07 Bratislava

Info: [facebook.com](https://www.facebook.com/tichoaspol), tichoaspol@gmail.com, mobil 0908 111 065

www.tichoaspol.sk

Chcete nás podporiť? [Ako na to?](#)

Podporujeme iniciatívu [BIELA STUHA ZA SLOBODU TVORIŤ](#)

